

- Ministerie van Financiën  
T.a.v. de heer dr. P.F. Hasekamp  
Postbus 20201  
2500 EE Den Haag

KENMERK: B/16/10110/TU  
ONDERWERP: Knelpunten fiscaliteit

DATUM: 11 februari 2016

Geachte heer Hasekamp,

Op 18 januari 2016 heeft het kabinet per nieuwsbericht aangegeven het belastingstelsel te willen vereenvoudigen. Het kabinet heeft een oproep gedaan om oplossingen voor bestaande knelpunten aan te reiken. Namens de Nederlandse pensioenfondsen geven we graag gehoor aan deze oproep en delen we middels de bijlage een aantal knelpunten met u waar we in de praktijk tegenaan lopen.

Deze knelpunten kosten de pensioenfondsen veel geld, wat ten koste gaat van het pensioenresultaat van de deelnemers. In de bijlage noemen we louter die knelpunten waarvan wij van mening zijn dat deze in alle redelijkheid binnen de bestaande kaders op eenvoudige wijze weg te nemen zijn. De door ons genoemde punten leiden stuk voor stuk tot administratieve lastenverlichting, zonder dat dat gevolgen heeft voor de toezichtsmogelijkheden door de Belastingdienst. Deze administratieve lastenverlichting kan zonder enige budgettaire gevolgen voor de Rijksbegroting ingevoerd worden. Wij rekenen dan ook op uw hulp en coöperatie in deze.

Met vriendelijke groet,



Gerard Riemen  
Algemeen directeur

## **Bijlage knelpunten fiscaliteit voor Nederlandse pensioenfondsen**

In deze bijlage zijn die fiscale knelpunten genoemd die zonder effecten voor toezicht en Rijksbegroting in het belang van de administratieve lastenverlichting op eenvoudige wijze weggenomen kunnen worden.

### *Arbeidsongeschiktheid*

Op het moment dat een deelnemer arbeidsongeschikt wordt, kan hij in bijna alle pensioenregelingen aanspraak maken op een premievrije voortzetting van de pensioenopbouw. In feite neemt de pensioenuitvoerder de premieverplichting over van werkgever en werknemer zolang de werknemer arbeidsongeschikt is. De wijze waarop verzekeraars dit kunnen uitvoeren verschilt van pensioenfondsen. Verzekeraars kunnen ervoor kiezen om de opbouw te baseren op een bevroren pensioengrondslag (pensioengevend loon minus franchise) van het jaar van arbeidsongeschiktheid. Pensioenfondsen zijn verplicht de meest actuele franchise te blijven hanteren. Deze laatste methode heeft als nadeel dat de opbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers in de loop van de tijd omlaag kan gaan. Daarnaast is het lastig uit te leggen en zijn de uitvoeringslasten hoger. Graag zouden we u derhalve willen verzoeken om ook voor pensioenfondsen de mogelijkheid te bieden om bij arbeidsongeschiktheid de pensioengrondslag te bevriezen.

Met de verlaging van het Witteveenkader heeft het ontbreken van deze mogelijkheid nog een ander nadelig effect dat tot de volgende schrijnende situaties geleid heeft. We kennen pensioenfondsen die, gelet op de eigen specifieke deelnemersbestanden, een verlaagde franchise hanteren. Sommige pensioenfondsen hanteerden zelfs helemaal geen franchise. Werknemers bouwen bij een lage franchise, ongeacht lage salarissen, pensioen op. Bij arbeidsongeschiktheid betekende dit dat de pensioenopbouw op kosten van het collectief, premievrij werd voortgezet. Doordat de fiscale ruimte door het kabinet verkrapt is, is het voor pensioenfondsen niet meer mogelijk om geen franchise te hanteren. De nieuwe pensioenregelingen hebben in alle gevallen een franchise.

Aangezien bij pensioenfondsen, in tegenstelling tot bij verzekeraars, de arbeidsongeschikte deelnemers bij wijziging van de pensioenregeling mee moeten naar de nieuwe pensioenregeling, worden deze arbeidsongeschikte deelnemers sindsdien alsnog geconfronteerd met een franchise. Feitelijk betekent dit dat er voor deze arbeidsongeschikte deelnemers nauwelijks nog premievrij pensioen wordt opgebouwd. Gelet op deze onwenselijke maatschappelijke situatie zouden we u willen vragen om de mogelijkheid van het bevriezen van de pensioengrondslag met terugwerkende kracht goed te keuren voor de reeds bestaande arbeidsongeschikten. Dit laat onverlet dat ook voor deze groep de pensioenleeftijd wel kan stijgen en dat er geen pensioen meer boven de aftoppingsgrens opgebouwd mag worden.

Sommige pensioenfondsen hebben de wens om ook het arbeidsongeschiktheidsrisico van de tijdelijk contractanten te dekken. De huidige fiscale regelgeving staat het nu niet toe om dekking voor arbeidsongeschiktheid te geven als de arbeidsovereenkomst eindigt in de 104-wekentermijn van ziekte. Dit terwijl de eerste ziektedag wel in de periode van dekking viel. We zouden het op prijs stellen wanneer u het mogelijk maakt om de dekking van arbeidsongeschiktheid ook van toepassing te kunnen laten zijn voor deze specifieke groep deelnemers.

#### *Éérste van de maand*

Pensioenfondsen zijn administratief volledig ingericht op uitkeringen die per de éérste van de maand ingaan. Je neemt deel vanaf de eerste van de maand dat je een bepaalde leeftijd bereikt, je krijgt je premievrijstelling per de eerste van de maand van arbeidsongeschiktheid, je nabestaande krijgt een uitkering per de eerste van de maand van het overlijden. En die deelnemers die de pensioenleeftijd bereiken, krijgen hun pensioen vanaf de eerste van de maand van pensioneren. De Belastingdienst heeft aangegeven dat deze reeds bestaande praktijk vanaf 2018 niet meer toegestaan is. Het laten ingaan van een pensioenuitkering per de eerste van de maand is volgens de Belastingdienst een vervroeging van het pensioen. Indien er voor deze vervroeging onvoldoende fiscale ruimte in de pensioenregeling is, mag het pensioen logischerwijs niet per de eerste van de maand ingaan.

Pensioenfondsen worden door deze strikte uitleg gedwongen om de bestaande praktijk van de eerste van de maand te verlaten. Deze dwang drijft de pensioenfondsen echter wel tot hoge kosten. Wilt u het mogelijk maken dat pensioenregelingen ook ná 2017 de mogelijkheid blijven houden dat de uitkeringen per de éérste van de maand in kunnen gaan? Ook als dit bij het overlijden van een gepensioneerde zou kunnen betekenen dat over die ene maand zowel een ouderdomspensioen als een nabestaandenpensioen tot uitkering komt.

In het verlengde hiervan zou het helpen om de flexibele pensioendatum te vereenvoudigen. Voor de vervroeging van pensioen stellen wij voor dat het pensioen tot vijf jaar vóór de eerste van de maand van AOW-ingang zonder enige toets vervroegd mag worden. Het uitstellen van pensioen tot vijf jaar na de eerste van de maand van AOW-ingang zou altijd zonder aanvullende toetsen mogelijk moeten zijn.

#### *Vrijwillige voortzetting*

Er zijn groepen werknemers in Nederland waarbij de (variabele) beloningen behoorlijk van jaar tot jaar kunnen verschillen. De pensioenfondsen hebben als taak om een bepaalde inkomensstabiliteit te kunnen garanderen. Bij arbeidsongeschiktheid, verlofregelingen of vrijwillige voortzetting wordt er vaak alleen naar het laatstverdiende inkomen gekeken. Aangezien het laatstverdiende inkomen aanzienlijk hoger of lager dan het 'normale' inkomen kan liggen, hebben sommige pensioenfondsen de behoefte om met een gemiddeld inkomen te kunnen werken. Een gemiddeld inkomen van de vijf voorafgaande jaren bijvoorbeeld waarop de voortzetting van pensioenopbouw gebaseerd mag worden. Dit gemiddelde zou vervolgens wel jaarlijks geïndexeerd moeten mogen worden.

#### *100%-toets*

Deze toets is het toonbeeld van waar er eenvoudig lastenverlichting kan plaatsvinden. Deze toets ziet er op om een situatie te vermijden die zich bij pensioenfondsen nimmer voordoet. Het is vrijwel onmogelijk in een pensioenregeling bij een pensioenfonds de grens van 100% te overschrijden.

Bij deelname aan fiscaal de meest optimale pensioenregeling (zeg 1,675% eindloon) zou daar meer dan 60 dienstjaren voor nodig zijn. Uit onze ervaringen blijkt dat deze toets er louter voor zorgt dat er onnodig brieven en formulieren rond worden gestuurd tussen werkgevers, werknemers, pensioenfondsen en de Belastingdienst. Deze toets zouden we in het belang van de uitvoeringskosten bij de pensioenfondsen en bij de Belastingdienst liever vandaag dan morgen geschrapt willen zien voor pensioenfondsen.

*Renseigneringsplicht nettopensioenregelingen*

Pensioenopbouw bij pensioenfondsen gaat altijd via de loonadministratie van de werkgevers. Deelnemers kunnen niet zelf bedragen toevoegen aan hun pensioenvoorziening. Op deze manier is altijd geborgd dat de Belastingdienst volledig inzicht heeft in de pensioenpremies en is renseignering onnodig. Sinds vorig jaar is echter de wettelijke bepaling opgenomen dat pensioenfondsen wat betreft het nettopensioen-gedeelte wel moeten renseigneren. Dit is niet logisch aangezien de nettopensioen premies evenals de bruto premies via de loonadministratie van de werkgever lopen. Dit heeft wel zware kostenverhogende effecten op de pensioenfondsen die een nettopensioenregeling willen uitvoeren. Ook hier geldt dat deze regel vanuit toezicht niet noodzakelijk is, er geen budgettaire gevolgen zijn en deze bepaling wel zeer kostenverhogend werkt richting pensioenfondsen.